

basisschool Piet Hein

Themanieuwsbrief 1

oktober 2022

De wereld ontdekken met Blink

Leren over de wereld om je heen doe je niet uit schoolboeken. Als kind leer je door je nieuwsgierigheid te volgen, op onderzoek uit te gaan, samen met je vriendjes uit te vinden hoe iets werkt. Om dat te stimuleren, werken we bij de Piet Hein met de methode Blink.

Niet alleen de kinderen, ook de leerkrachten zijn er enthousiast over. Sebastiaan (groep 6A en coördinator van de werkgroep Wetenschap & Techniek) en Nadia (5B en coördinator van de werkgroep Taal) zien het verschil met drie jaar geleden: “De kinderen zijn veel meer betrokken bij de lessen, ze stellen meer vragen. Precies wat je als leerkracht hoopt te bereiken, want dan beklijft de stof veel beter.”

Voor wie het nog niet kent: wat is Blink?

Sebastiaan: “Het is een methode waarbij de kinderen per jaar rond vijf thema’s werken. Onderzoekend leren staat voorop. In plaats van een tekst te lezen en vragen te beantwoorden, zoals dat vroeger ging, gaan de kinderen nu actief met de begrippen aan de slag. Het eerste thema dit schooljaar was ‘aardse extremen’: over orkanen, vulkanen, droogte en tsunami’s. Daar lezen we niet alleen teksten over, we bekijken ook filmpjes, de kinderen leren zelf informatie opzoeken en ze doen proefjes. Aan het eind van de themaperiode presenteren ze wat ze geleerd hebben. Zo sluiten we deze week af met een ‘rampenmarkt’. Daar staan tastbare versies van de gekozen rampen – heel benieuwd hoe je een orkaan maakt in het klein? – en moeten de kinderen laten zien waar op de wereld de ramp zich kan voordoen en hoe je die kunt overleven.”

Spannend! En zo combineer je dus ineens ook meerdere vakken?

Sebastiaan: “Klopt, je werkt vakoverstijgend. Want als je het hebt over vulkaanuitbarstingen ga je kijken naar hoe die ontstaan, opzoeken in welke gebieden er vulkanen zijn en verhalen lezen over Pompeii. Wetenschap, aardrijkskunde en geschiedenis in één. Het is bewezen dat leerstof beter blijft als je thematisch werkt omdat de invalshoeken uit verschillende vakken elkaar versterken. Dat is ook de reden dat we Blink intussen hebben uitgebreid met Blink Lezen.”

Op welke manier sluiten de leeslessen hierbij aan?

Nadia: “We waren al een tijdje op zoek naar een nieuwe leesmethode die beter past bij de leefwereld van de kinderen. Je kunt wel vragen om verwijswoorden uit een willekeurige tekst te halen, maar dat spreekt niet echt aan. Met Blink Lezen hebben we het nu ook over ‘rampzalige gebeurtenissen’ maar dan gezien vanuit de menselijke kant, bijvoorbeeld met het verhaal van het Tsunamimeisje dat bang is voor de golven. De kinderen lezen gedichtjes voor over de zee, ze spreken zelf de tekst in bij een nieuwsfilmpje over een overstroming. Dat spreekt tot de verbeelding. Soms zijn ze er zelfs geëmotioneerd door. Die emotionele betrokkenheid maakt dat ze met meer plezier lezen, er beter in worden, het steeds leuker gaan vinden en uit zichzelf meer gaan lezen.”

Hoe werkt deze positieve cyclus door in de andere vakken?

Nadia: “Als je niet goed begrijpend kunt lezen, is dat een grote hindernis. Leren uit een boek over een onderwerp dat je op zich wel boeit, is dan lastig. Of je begrijpt een opdracht niet, terwijl je de sommen eigenlijk prima zou kunnen maken. Kinderen met een leesachterstand zijn dus dubbel gestraft, omdat ze ook het leerplezier in andere vakken moeten missen. Nu bieden we ze én een rijkere leesomgeving waardoor ze daar beter in worden én een bredere aanpak voor de andere vakken. Dat stimuleert elkaar.”

Is het moeilijk om kinderen in dit digitale tijdperk aan het lezen te krijgen?

Nadia: “Je moet ze weten te boeien en misschien naar nieuwe manieren zoeken. We hebben samen Titanic gelezen: een interactief boekje dat leest als een *escape room*, waarbij je via allerlei opdrachten van pagina naar pagina wordt verwezen. Een echte hit. Ik hoor van veel kinderen dat ze delen 2 en 3 ook zijn gaan lezen. Bij elk Blink-thema hoort zo’n spannend boek dat de kinderen mogen houden. Daarnaast huren we kisten met extra boeken die bij het thema aansluiten, van romans tot informatieve boeken. Die worden toch best gretig gelezen. En tijdens de Kinderboekenweek heb ik de kinderen en de ouders erop gewezen dat ze gratis lid kunnen worden van de bieb.”

Naast de eigenlijke stof leren kinderen met Blink nog iets belangrijks: hoe je zelf onderzoek doet.

Sebastiaan: “Zeker. Elk thema volgt een vaste cyclus: het thema verkennen, kijken wat je al weet, een onderzoek opzetten, experimenteren, concluderen, en uiteindelijk presenteren wat je hebt geleerd. Gaandeweg leren ze vragen stellen, plannen, samenwerken, bronnen gebruiken, een *mindmap* maken. Het is een heel actieve en spannende manier van leren. En flink doorwerken, want voor elk thema hebben we acht weken de tijd.”

Dat vraagt ook het nodige van jullie als leerkrachten...

Sebastiaan: "Inderdaad. Het is niet meer: voor de klas je verhaal doen en na een paar weken toetsen of de leerlingen het begrepen hebben. We hebben een meer coachende rol. De thema's zijn ook voor ons nieuw in het begin en bij de lesvoorbereiding komt veel meer kijken dan hiervoor. Daar gaat wel tijd en energie in zitten..."

Nadia: "... en daar krijgen we zoveel voor terug! Als kinderen moeten stoppen met lezen en ze vragen zélf of ze alsjeblieft nog een kwartiertje door mogen gaan omdat het verhaal zo spannend is: meer vraag je als leerkracht niet."

Sebastiaan: "We steken er stiekem zelf ook een hoop van op. Krijg je ineens een vraag over modderstromen die je zelf niet kunt beantwoorden en leer je dus samen met de kinderen."

Critici zullen zeggen dat de kennis ook moeilijker te toetsen is met deze methode.

Sebastiaan: "Moeilijker dan wanneer je een lijstje met hoofdsteden vraagt en je de juiste antwoorden kunt aanvinken, zeker. Je kijkt meer naar het proces dat de leerlingen doorlopen, de stappen die ze daarin maken, hoe ze zich daarin ontwikkelen, het eindproduct en hoe ze dat presenteren. De beoordeling is daarmee misschien wat subjectiever, maar je ziet ook meer facetten van het kind. De kinderen doen per thema ook een 'test jezelf', om zelf inzicht te krijgen in wat ze hebben geleerd en hoe ze die kennis gaan toepassen in het onderzoek. Op die manier leren ze reflecteren op hun werk."

Hoe gaan jullie de Blink-lessen verder ontwikkelen?

Sebastiaan: "We werken nu in de groepen 4 tot en met 8 met Blink en Blink Lezen. Per twee jaar – dus bijvoorbeeld voor de groepen 5 en 6 samen – staan er thematafels op de gang. Het is de bedoeling dat iedere leerkracht een les uitwerkt en die in de vier groepen geeft. Dat betekent minder voorbereidingstijd en meer verdieping voor ons, maar het is vooral leuker voor de kinderen om les te krijgen van meerdere leerkrachten. Verder kunnen de dramalessen aan de thema's worden gekoppeld, met liedjes die ook daarover gaan."

Nadia: "Dit jaar werken we voor het eerst met Blink Lezen. We bekijken nu of we op termijn ook de taallessen – spelling en grammatica – bij het thematisch onderwijs willen en kunnen betrekken."

Wat krijgen we te zien na de rampenmarkt – als het schoolgebouw nog overeind staat tenminste?

Sebastiaan: "Het volgende thema voor groepen 5 en 6 is 'Ik hou van Holland'. Wat is typisch Nederlands, wat komt uit andere culturen, hoe schilderden de Hollandse meesters? Groepen 7 en 8 gaan wereldproblemen tackelen en ons proberen te overtuigen om te stemmen voor hun zelf opgerichte partij."

Tot slot nog een vraag aan Jan: is het niet erg spannend om met zo'n geheel nieuwe methode te starten in coronatijd?

Jan (directeur): "We waren toe aan een nieuwe methode en hebben hier twee jaar naartoe gewerkt. Het is even een aanpassing en een investering, dat klopt. Maar de wetenschap staat niet stil als het gaat om hoe kinderen leren, en daar wilden we graag mee aan de slag. Het thuisonderwijs heeft uiteraard niet geholpen; niet bij onderzoekend leren en niet om ervaringen uit te wisselen in het team. We hebben in het eerste jaar gekozen voor drie in plaats van vijf thema's om de methode goed in de vingers te krijgen.

Het is onze *drive* en ook mijn persoonlijke overtuiging dat we kinderen moeten stimuleren om 'wereldwijs' te zijn. Ik vind het bijvoorbeeld vreselijk als ze van basisschool gaan en hun vakantiebestemming niet kunnen aanwijzen op de kaart. In de kerndoelen staat dat ze het moeten kunnen, maar omdat dit onderdeel geschrapt is uit de Cito-toetsen hebben sommige scholen andere prioriteiten gesteld. Dat zie ik in dit team niet gebeuren."

Meer weten over Blink?

Wilt u meer weten over Blink? Kijk dan op de [website](#). En natuurlijk vertelt uw kind (en zijn/haar leerkracht) er graag meer over!

De themaniewsbrieven zijn een initiatief van het team van de Piet Hein om u te informeren over de onderwijskundige keuzes en het werk achter de schermen. Is er een onderwerp waar u meer over wilt lezen in een volgende themaniewsbrief? Uw suggesties en vragen zijn van harte welkom: jan.wegman@basisschoolpiethein.nl.